

Bjørnstjerne Bjørnson

ØRNEREDET

Endregaardene hedte en liden Bygd, der laa for sig selv med høie Fjelde omkring. Den var flad i Bunden og frugtbar, men blev skaaret istykker af en bred Elv, som kom fra Fjeldene. Denne Elv bar ud i et Vand, som laa op til Bygden paa den ene Side og gav Udsigt langt udover.

Op efter Botne Vand var den Mand kommen roende, som først havde ryddet i Dalen; hans Navn var Endre, og hans Ætlinge var det, som boede her. Somme sagde, han var rømt hidop for Drabs Skyld, derfor var hans Slægt saa mørk; Andre sagde, at dette skyldtes Fjeldene, der stængte Solen ude Kl. 5 Eftermiddag Midtsommersdag.

Over den Bygd hang et Ørnerede. Det var lagt paa en Bergknat oppe i Fjeldet, Alle kunde see, naar Hunørnen satte sig, men Ingen kunde naa. Hanørnen seilede over Bygden, slog snart ned efter et Lam, snart efter et Kid, engang tog den ogsaa et lidet Barn og bar med sig, saa der var ikke trygt i Bygden saalænge Ørnen havde Rede i Flak fjeldet; men der var Ingen som kunde naa. Det Sagn laa over Folket, at i gamle Dage var der to Brødre, som havde naaet.

Hvor Tvende mødtes i Endregaardene, standsede de, talte om Ørneredet og saa opefter. De vidste, naar Ørnene var kommen igjen paa det nye Aar, hvor de havde slaaet ned og gjort Ugagn, og hvem som sidst havde prøvet at gaa did op. Ungdommen øvede sig fra Smaagutten af, i Berg og Træer, i Brydning og Tag, for engang at kunne naa ligesom hine to Brødre. Mødtes den med Ungdommen fra andre Bygdelag og det bar til Styrkeprøve, vandt den altid; thi i de andre Bygder havde de intet Ørnerede at øve sig op imod.

Paa den Tid, hvorom her fortælles, hedte den bedste Gut i Endregaardene Leif, og var ikke af Slægten. Han havde krøllet Haar og smaa Øine, var ferm i al Slags Leg og kvindekjær. Han sagde tidligt om sig selv, at Ørneredet skulde han engang naa; men gamle Folk mente, han burde ikke sige det saa høit.

Dette tirrede ham, og endnu før han var kommen i sin bedste Alder, gik han tilveirs. Det var en klar Søndags Formiddag først i Sommeren, Ungerne maatte netop være udklækkede. Folk havde samlet sig i stort Følge under Fjeldet, han ventede til Hunørnen forlod sit Rede, gjorde da et Hop og hang i et Træ flere Alen fra Jorden. Det grodde i en Rift og efter denne Rift begyndte han at gaa op. Smaastenen løsnede under Foden paa ham, Muld og Grus rant ned, ellers var det ganske stilt; kun Elven gik bag med sagte, alvorlig Sus. Snart bar Fjeldet mere udover, han hang

længe efter den ene Haand, ledte med Foden efter Fæste og kunde ikke see; Mange, især Kvinder, vendte sig bort og sagde, han havde ikke gjort det, hvis han endnu havde havt Forældre i Live. Han fandt dog Fæste, ledte igjen, saa med Haanden, saa med Foden, det glap, han gled, men hang atter fast. De, som stod nede, hørte hverandre drage Pusten. Atter fik han Tag, men de saa, han selv ikke led paa det og prøvede, det gav efter, han sank, men tog for sig og blev atter hængende. Da reiste en høi, ung Jente sig, som sad alene paa en Steen; de sagde hun havde lovet sig til ham fra Barn af, skjønt han ikke var af Slægten og Forældrene aldrig vilde give sit Minde. Hun strakte Armene opover og ropte: «Leif, Leif, hvorfor gjør du dette!» Alt Folket vendte sig mod hende, Faderen stod tæt ved og saa strængt paa hende, men hun ropte: «Kom ned igjen, Leif, jeg, jeg holder af dig, og deroppe har du Ingenting at vinde!» Man saa ham betænke sig, det varte et Øieblik, men saa gik han længere op. Han var fast i Haanden og Foden, men han begyndte snart at blive træt, han standsede oftere. Det rabede for Foden, en liden Steen kom rullende, og Alle, som stod der, maatte følge den med Øinene helt ned. Nogle kunde ikke holde det ud, men gik. Jenten stod endnu høi der paa Stenen, vred Hænderne og saa op. Faderen gik hen til hende forat drage hende bort fra Folks Øine, men hun kjendte ham ikke. Leif tog atter for sig med Haanden, da slap den, hun sag det tydeligt, han slog i med en anden, den slap ogsaa; «Leif!» ropte hun, saa det skar i Berget, – «han glider!» skreg de Alle og strakte Hænderne, Mænd og Kvinder, han gled ogsaa, tog med sig Sand, Steen, Muld, gled, bestandig gled, fortere, Folket vendte sig, og hørte en Raben og Skraben i Fjeldet bag sig, derpaa noget Tungt falde ned som et stort Stykke vaad Jord.

Da de atter kunde see sig om, lag han der oprevet og ukjendelig. Jenten lag over Stenen, Faderen bar hende bort.

Ungdommen, som mest havde hidset Leif til at gaa op, turde nu ikke tage i og hjælpe ham, somme var ikke engang god til at see paa. Saa magtte de Gamle til. Den Ældsste af dem sagde, idet han gik frem: «Dette var galt;» «men,» lagde han til og saa op: «Det er dog godt, Noget hænger saa høit, at ikke alt Folket kan naa.»